

POJASNILA IN RAZLAGE k pogodbenemu obrazcu 1-2015

POGODBENI STRANKI

1. Pri naročniku se v pogodbi navedejo popolni podatki, s katerimi je vpisan v davčni register oziroma iz katerih sta razvidna njegova pravno organizacijska oblika ali osebni status. Zavezanci za DDV vpišejo samo svojo ID št. za DDV, ostali pa svojo davčno številko. Če je naročnik fizična oseba, ki ni s.p., je potrebno obvezno navesti tudi številko transakcijskega računa.

2. Ta obrazec je namenjen nepoklicnim ustvarjalcem, to je avtorjem, ki se z ustvarjanjem in umetniško izvedbo avtorskih del ukvarjajo bodisi honorarno v okviru ustavno zajamčene svobode ustvarjanja poleg svojega primarnega poklica (zaposleni, upokojenci, študenti, kmetje itd.), bodisi v okviru neorganizirane oz. neregistrirane dejavnosti. Njihov dohodek za stvaritev ali umetniško izvedbo avtorskega dela se po določbah 38. člena ZDoh-2 šteje za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja s priznanimi 10 % normiranimi stroški. Osnovo za akontacijo dohodnine znižujejo tudi prispevki, ki se od 01.01.2014 (PIZ) oziroma od 01.02.2014 (ZZ) dalje obračunavajo iz bruto dohodka v breme avtorja.

3. Obrazec je namenjen izključno domačim avtorjem, to je rezidentom RS. Pri opredelitvi rezidentskega statusa je treba upoštevati poleg uradno prijavljenega stalnega prebivališča še ostale kriterije iz 6. člena ZDoh-2, zlasti prisotnost v davčnem letu v Sloveniji skupno več kot 183 dni. Tuje fizične osebe, ki želijo uveljavljati status rezidenta RS, pa kot take še niso označene v davčnem registru, morajo pri pristojnem davčnem uradu sprožiti postopek za ugotavljanje rezidentskega statusa s predložitvijo izpolnjenega vprašalnika; dostopen je na spletni strani DURS: "Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v /odhod iz Republike Slovenije)". Davčni organ v takih primerih ugotovi izpolnjevanje pogojev za rezidentski status s posebno odločbo. Če podatek o rezidentstvu RS na pogodbi ne bo usklajen s podatkom v davčnem registru, oddaja REK obrazca ne bo možna.

4. Zaradi pravilne uporabe predpisov o DDV je potrebno navesti, ali je avtor identificiran za DDV ali ne. Od 01.04.2013 znaša prag za identifikacijo za namene DDV 50.000 EUR obdavčljivega prometa v zadnjih 12 mesecih. Zaradi prijave v zdravstveno zavarovanje je po novem (od 01.02.2014) potrebno na pogodbi navesti tudi EMŠO avtorja.

5. Od 01.01.2014 se obračunava in plačuje od avtorskih honorarjev prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PIZ) tudi v breme avtorja, v kolikor ni upokojenec ali ni vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za polni delovni oz. zavarovalni čas. Zato se mora avtor pod odškodninsko in kazensko odgovornostjo na pogodbi o tem izrecno izjasniti. Odgovor "da" je možen le, če je avtor v času sklenitve pogodbe upokojenec ali zaposlen s polnim delovnim časom, zaposlen s krajšim delovnim časom in prostovoljno zavarovan za razliko do polnega delovnega časa, zavarovan kot samozaposlen za polni zavarovalni čas, zavarovan kot kmet za polni zavarovalni čas, zavarovan kot družbenik in poslovodna oseba gospodarske družbe, zavarovan kot ustanovitelj in poslovodna oseba zavoda ali zadruga, zavarovan kot oseba brez zaposlitve, ki je prostovoljno vključena v pokojninsko in invalidsko zavarovanje za polni čas ter kot študent, ki prejema družinsko pokojnino. V ostalih primerih (študent, oseba brez zaposlitve, zaposlen s krajšim delovnim časom itd.) je odgovor "ne", kar posledično pomeni plačilo prispevka za PIZ od vsakega posamičnega dohodka v breme avtorja po stopnji 15,50 % iz bruto honorarja.

Sicer se prispevek za PIZ v breme naročnika po stopnji 8,85 % obračunava in plačuje že od 01.01.2013. Od 01.02.2014 pa še prispevek za zdravstveno zavarovanje (ZZ) za poškodbo pri delu in poklicno bolezen, tako v breme naročnika (0,53 %) kot v breme avtorja (6,36 %), pri čemer se slednji nanaša praktično na vse avtorje, ki so rezidenti RS.

6. Če ima avtor pri pogodbeni nalogi sodelavce - soavtorje, jih lahko v okviru pogodbenega honorarja vključi na razdelilnik avtorskega honorarja kot posebno prilogo k pogodbi, ki je ni dolžan razkriti naročniku, če s pogodbo ni izrecno drugače dogovorjeno. Tak razdelilnik je avtor dolžan predložiti AAS še pred izdajo računa, na njem pa so lahko samo fizične osebe z enako davčno in pokojninsko obravnavo kot nosilni avtor.

7. Uvodna ugotovitev (1. člen) opredeljuje naravo pogodbenega dohodka, kar je pomembno zaradi njegove pravilne dohodninske obravnave, saj izključuje okoliščine na strani avtorja, zaradi katerih bi se njegov dohodek lahko obravnaval kot dohodek iz dejavnosti ali kot dohodek iz delovnega razmerja.

POGODBENI HONORAR, PROVIZIJA IN KLJUČI ZA PRERAČUN

8. Pogodbeni honorar je z uvedbo prispevkov za PIZ in ZZ v breme naročnika in avtorja ob že obstoječih faktorjih, ki vplivajo na končni strošek naročnika oziroma na neto izplen avtorja, kot so normirani stroški, akontacija dohodnine in provizija AAS, postal vsebolj kompleksni pojem, ki terja v izogib kasnejšim nesporazumom podrobnejšo pojasnitev in nedvoumno opredelitev v pogodbi. Tembolj, ker omenjeni elementi lahko varirajo in se različno kombinirajo glede na osebne okoliščine na strani avtorja ter višino honorarja. Iz tega razloga pogodbeni obrazec predvideva določanje honorarja na tri načine:

-bruto bruto znesek,
-bruto honorar,
-neto izplačilo avtorju.

9. Preračun med posameznimi zneski je odvisen od pokojninskega zavarovalnega statusa avtorja:

A) vključen v obvezno pokojninsko in inv. zavarovanje za polni čas ali upokojen,
B) ni vključen v pokojninsko in inv. zavarovanje za polni čas.

10. Preračun je odvisen tudi od višine provizije AAS, ki v izhodišču znaša 3 % fakturiranega zneska bruto honorarja + 22 % DDV (skupaj 3,66 %), pri zneskih nad 4.000 EUR 2,5 % + DDV (3,05 %) ter pri zneskih nad 10.000 EUR 2 % + DDV (2,44 %).

10.1. Pri avtorjih, ki so identificirani za DDV, znaša izhodiščna provizija 5 % fakturiranega zneska bruto honorarja, pri zneskih nad 4.000 EUR pa se višina provizije dogovarja individualno.

10.2. Pri honorarjih, dogovorjenih v neto zneskih, se provizija obračuna od preračunanega zneska bruto honorarja na računu; za določitev popusta na provizijo (0,5 odstotne točke oz. 1,0 odstotne točke) pa se upošteva neto znesek na računu.

10.3. Če se izda račun za več soavtorjev, se za določitev provizije znesek bruto honorarja na računu deli s številom soavtorjev.

10.4. Če je znesek bruto honorarja na računu nižji od 100,00 EUR, se izhodiščna provizija zviša za 50 % oziroma za 100 %, če je nižji od 50,00 EUR.

11. Bruto bruto znesek predstavlja končni strošek za naročnika, saj vsebuje bruto honorar in prispevke, ki jih je dolžan plačati naročnik na bruto honorar.

11.1 Ključi za preračun iz bruto bruto zneska (=1,00) v neto izplačilo avtorju:

Provizija AAS	A)	B)
3,0 % (3,66 %)	0,63147	0,52523
2,5 % (3,05 %)	0,63704	0,53081
2,0 % (2,44 %)	0,64262	0,53639
5,0 % zavezanci za DDV	0,61922	0,51298

12. Neto izplačilo avtorja predstavlja njegov efektivni neto izplen potem, ko se od bruto honorarja odštejejo morebitni prispevek za PIZ, prispevek za ZZ, akontacija dohodnine in provizija AAS.

12.1. Izraza "neto honorar" in "neto izplačilo avtorju" se po vsebini razlikujeta. "Neto honorar" predstavlja preostanek bruto honorarja po odbitku akontacije dohodnine in prispevkov v breme avtorja. Znesek "neto izplačila avtorju" pa je zmanjšan še za provizijo, ki jo AAS zaračuna avtorju in odšteje od njegovega "neto honorarja". Če se pogodbeni stranki dogovorita za neto znesek oziroma če je v pogodbi, pisni ali ustni, omenjena beseda "neto" v kakršnikoli besedni zvezi (neto znesek, neto honorar, neto izplačilo, čisto izplačilo itd.), se v primeru plačila honorarja preko AAS to šteje kot znesek neto izplačila avtorju.

12.2. Ključi za preračun iz neto izplačila avtorju (=1,00) v bruto bruto znesek:

Provizija AAS	A)	B)
3,0 % (3,66 %)	1,58361	1,90393
2,5 % (3,05 %)	1,56976	1,88391
2,0 % (2,44 %)	1,55613	1,86431
5,0 % zavezanci za DDV	1,61493	1,94939

13. Bruto honorar (dohodek za stvaritev avtorskega dela) je po novem za obe pogodbeni stranki manj zgovoren podatek, saj bo naročnikov končni strošek večji, avtorjev neto izplen pa manjši od tega zneska. Bruto honorar poslej predstavlja bolj ali manj le osnovo, od katere se obračunavata prispevka za PIZ in ZZ v breme naročnika in v breme avtorja, ter osnovo za normirane stroške in provizijo AAS. Sicer bruto honorar poleg prispevkov v breme avtorja in provizije AAS vsebuje še akontacijo dohodnine in znesek neto izplačila avtorju.

13.1. Ključi za preračun iz bruto honorarja (=1,00) v neto izplačilo avtorju:

Provizija AAS	A)	B)
3,0 % (3,66 %)	0,69070	0,57450
2,5 % (3,05 %)	0,69680	0,58060
2,0 % (2,44 %)	0,70290	0,58670
5,0 % zavezanci za DDV	0,67730	0,56110

13.2. Ključ za preračun iz bruto honorarja (=1,00) v bruto bruto znesek =1,09380

14. V kolikor je avtor identificiran za DDV, se na znesek bruto honorarja na računu obračuna (prišteje) še DDV po ustrezni stopnji (9,5 % za književnike, skladatelje in izvajalske umetnike oziroma 22 % za ostale avtorje).

14.1. Če naročnik ni identificiran za DDV ali če nima pravice do celotnega odbitka vstopnega DDV, se njegov dejanski strošek pogodbenega honorarja ustrezno poveča.

OSTALO

15. V rubriko "Druge obveznosti naročnika ali posebni dogovori" v 9. členu pogodbenega obrazca lahko pogodbeni stranki vneseta še dodatne določbe ali podrobnejše določbe k ostalim členom pogodbe. Če na obrazcu za to ni dovolj prostora, se take določbe lahko vnesejo v posebno prilogo, pod katero se podpišeta obe pogodbeni stranki, s čemer le-ta postane sestavni del pogodbe.

16. V rubriko o prenosu avtorskih pravic v 10. členu pogodbenega obrazca se vpiše vrsta in obseg materialne avtorske pravice, ki se prenaša. Le-te so naštet v 22. členu zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) in podrobneje opisane v členih 23 do 33 ZASP. Prav tako stranke lahko navedejo še druge

pomembne okoliščine in morebitne omejitve v zvezi s prenosom pravic. V kolikor pogodbeni stranki te rubrike ne izpolnita, ali jo izpolnita pomanjkljivo, bodo veljala pravila oziroma zakonske domneve glede pogodbenega prenosa pravic iz ZASP.

17. Obrazec pogodbe o stvaritvi avtorskega dela se lahko smiselno uporablja tudi za izvedbe avtorskih in folklornih del, ki so predmet izvajalskih pravic, ter za stvaritve s področja tehnike, ki so predmet pravic industrijske lastnine (izumi, tehnične izboljšave in znaki razlikovanja).

18. Za reševanje sporov iz intelektualne lastnine je v pravnem postopku v Republiki Sloveniji na prvi stopnji izključno pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani.

19. Pogodba na tem obrazcu se praviloma sklene v treh izvodih. Po en izvod prejmeta naročnik in avtor, enega pa AAS.

*